

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Haziran 2018 • No: 123

Tek Çıkar Yol İşçi Sınıfının Birliğini Sağlamaktır!

İşçi sınıfının sırtına yoksulluğun ve aşırı çalışmanın yükünü yıkan, sermaye sınıfının bir dediğini iki etmeyen tek adam rejiminin yalanlarına inanırsak daha çekeceğimiz var demektir. Tek adam rejiminin vaat ettiği "istikrar" "huzur", refah" işçilerin değil sermayenin istikrarı, huzuru ve refahıdır.

Kardeşler, pek çok açıdan büyük Könem taşıyan 24 Haziran seçimlerini geride bıraktık. Sonuçların açıklanmasının ardından seçime katılan partiler ve adaylar çeşitli değerlendirmeler yapıyorlar. Toplumun ezici çoğunluğu biz işçilerden, yoksul emekçilerden oluşuyor. Seçim sandıklarını büyük oranda biz işçi ve emekçilerin oy pusulaları dolduruyor. Peki, biz işçiler seçimleri neye göre, nasıl değerlendirmeliyiz?

Her şeyden önce şunu vurgulayalım: Farklı partilere oy vermiş olsak da, farklı siyasi görüşlere sahip olduğumuzu düşünsek de aslında bizler tek bir sınıfın, üreten işçi sınıfının parçasıyız.

Bizlerle aynı partilere oy veren, bizleri sömüren sermayedarlarla ortak çıkarlarımız yoktur. Ama farklı partilere oy veren işçilerin çıkarları ortaktır. Bu nedenle tüm siyasal ve toplumsal olayları, gelişmeleri olduğu gibi bu seçimleri de kendi sınıfımızın, işçi sınıfının penceresinden bakarak değerlendirmeliyiz.

İlk olarak şunu söylemek gerekir ki iktidar uzun zamandır toplumu yapay temellerde kutuplaştıran, kamplaştıran bir siyaset izliyor. Seçim sürecinde yaşananlar; iktidarın işçi ve emekçileri bölüp parçalamayı, toplumu "biz" ve "onlar" şeklinde ayırtırmayı başardığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Komşu komşuya, Sünni Aleviye, Türk Kürde, Karadenizli Doğuluya husumet besler hale getirilmiştir. İşte bu yapay kutuplaşmanın yarattığı gerilim seçim sürecine de yansımış ve işçi sınıfının yakıcı sorunları gündeme bile gelmemiştir. Bu sorunların üzeri bir kez daha örtülmüştür.

Bir düşünelim; 16 yıllık AKP-Erdoğan iktidarı döneminde İş Kanununda işçilerin çalışma şartlarını daha da kötüye götüren düzenlemeler oldu. **Esnek çalışma, sözleşmeli işçilik, özel istihdam büroları, zorunlu bireysel emeklilik sistemi** bu dönemde getirildi.

Emeklilik yaşı uzatıldı, emekli aylıkları düşürüldü. Taşeron işçi sayısı birkaç yüz binden 3 milyona çıktı. Son 16 yılda iş kazalarında 20 bini aşkın işçi canından oldu. İş kazalarını engellemek için çıkarılan yasalar patronların isteği üzerine rafa kaldırıldı. İşçilerin tüm grevleri yasaklandı. Sendikalaşan işçilerin işten atılmasına sessiz kalındı, sendikaların altı oyuldu. İşçilerin yasal olarak hakkını aramasını engellemek için zorunlu arabuluculuk sistemi getirildi. Bu durum işçilik maliyetlerini aşağı çekti. Yani işçiler her açıdan kaybetti!

Bugün ekonomi daha da kötüye gidiyor ve bu vaziyet giderek gözlerden gizlenemez hale geliyor. Lira dolar karşısında değer kaybediyor. Yüzlerce milyar dolarlık dış borç var ve **bu borcun**

yükü bizim sırtımıza yıkılacak. Geri kalan pek çok şeyin fiyatını belirleyen akaryakıt, soğan-patates gibi temel gıdalara gelen zamlar, fiyatlar rekor kırıyor. Evlere et giremezdi, şimdi soğan, patates de giremez oldu. Emekçilerin kredi kartı borçları ödenemez hale geldi. **Taşerona kadro yalanı balon gibi patladı**, istihdam seferberlikleri boş çıktı ve **işsiz sayısı 6 milyonu buldu.** Fabrikalar işten atmalara girişti. **Dolaylı vergiler arttı, geçmediğimiz köprülerin, yolların parasını da öder olduk.** Geçinebilmek için fazla mesailere kalmak, ek iş yapmak zorunda bırakılıyor. Tüm bunları dile getirdiğimizde iktidar “dış güçlerin oyunu” deyip işin içinden çıkıyor. Ama bizim hayatımız daha fazla çekilmez hale gelirken, iktidar ve çevresi lüks içinde yaşamaya devam ediyor.

Öte yandan bu iktidar, grevlerini yasakladığı, kadro hayalleriyle avuttuğu, enflasyona kurban ettiği işçilerin, işsizlerin, yoksulların, kadınların, emeklilerin, kısacası toplumun geniş kesimlerinin olağanüstü koşullara ve çarkı bozuk bu düzene karşı biriken tepkisini açığa vurmamasından, bu iktidarı alaşağı etmesinden korkuyor. İşte bu nedenle işçileri, emekçileri susturup sindirebilmek, peşine takabilmek için türlü yalanlar söylemeye devam ediyor.

“Beka sorunu” diyerek, “dış güçler” diyerek, “terör ve savaş tehlikesi” diyerek tüm bu yakıcı sorunların üzerine örtü çekiyor. Durmaksızın iç ve dış düşmanlardan bahsederek hedef şaşırtıyor. Yıkıma uğrattığı işçilerin ve emekçilerin öfkesini akitacağı sahte kanallar yaratarak kendi iktidarını korumaya çalışıyor. Zaten erken seçim dayatmasında bulunarak ön almasının nedeni tam da budur: İktidarını sağlama almak!

Tüm iktidar ipleri tek merkezde toplanmış, demokratik hakları ortadan kaldıran bir tek adam rejimi yaratılmıştır. Gücünü seçim sandıklarından aldığını söyleyen bu iktidar, aslında sırtını OHAL'e ve tek adam rejimine yaslıyor. Toplumunu yalanlarla aldatıyor, baskı ile zapturapt altında tutuyor. **Sonuç ne olursa olsun bu seçimin demokratik ve adil bir seçim olmayacağı belliydi ve nitekim olmamıştır da!** OHAL koşulları altında, her türlü devlet gücünün iktidarın emrinde olduğu, medyanın çok büyük oranda iktidarın sesi haline geldiği, muhalefetin sesinin kısıldığı, cumhurbaşkanı adaylarından birinin cezaevinde tutulduğu, gerçeklerin yerini yalanların aldığı, kısacası tek adam rejiminin her şeyi belirlediği bir ortamda yapılan bir seçim demokratik ve adil olamaz.

Kardeşler, tüm bunların anlamı aslında gayet açıktır: İktidardakiler işçilere, yoksul emekçilere “ne pahasına olursa olsun biz iktidarda kalacağız ve krizin faturasını siz ödeyeceksiniz” diyorlar!

Hatırlayalım! Seçimlerden önce sermaye sınıfına tüm “mağduriyetlerini” nasıl da tek tek ortadan kaldırdıklarını anlatan Erdoğan değil miydi? **OHAL'i grevleri yasaklamak için kullandıklarını defalarca söyleyen de o değil miydi?** İşçilerin grev hakkının olmadığı yerde işçilerin lehine bir toplu sözleşme imzalanması mümkün olamaz. Patronların dayatmaları ile karşı karşıya kaldığında grev hakkını kullanamayan işçinin ekmeği büyümmez, böyle bir durumda demokrasiden, demokratik haklardan da bahsedilemez.

Kardeşler, işçi sınıfının sırtına yoksulluğun ve aşırı çalışmanın yükünü yıkan, sermaye sınıfının bir dediğini iki etmeyen tek adam rejiminin yalanlarına inanırsak daha çekeceğimiz var demektir. Tek adam rejiminin vaat ettiği “istikrar” “huzur”, refah” işçilerin değil sermayenin istikrarı, huzuru ve refahıdır. Bilelim ki “Büyük Türkiye”den kasıt, işçilerin dizginsizce sömürülmesi ve sermayenin büyümesidir.

Hangi partiye oy vermiş olursak olalım unutmayalım ki biz işçi sınıfıyız ve bizim sınıfımızın gücü üretmesinden ve birliğinden gelir. Birlik olamayan işçi sınıfı, sermaye sınıfı karşısında güçsüz, haklarını koruyamayan bir işçi sınıfı demektir. Kültür, mezhep, etnik köken, yaşam biçimi temelinde ayrılmak, bölünmek, kutuplaşmak bizim için en büyük tehlikedir. Biz sınıf ekseninde birleşmek zorundayız. Sermaye sınıfının saldırıları karşısında saflarımızı birleştirmeli, güçlendirmeliyiz. Yaşadığımız sorunların üstesinden gelmenin tek yolu, işçi sınıfının birliğini sağlamaktır! ■

Hangi partiye oy vermiş olursak olalım unutmayalım ki biz işçi sınıfıyız ve bizim sınıfımızın gücü üretmesinden ve birliğinden gelir. Birlik olamayan işçi sınıfı, sermaye sınıfı karşısında güçsüz, haklarını koruyamayan bir işçi sınıfı demektir. Kültür, mezhep, etnik, yaşam biçimi temelinde ayrılmak, bölünmek, kutuplaşmak bizim için en büyük tehlikedir.

Tek Adam Rejimi Sandıkta Nasıl Üstün Geldi?

■ Tuzla'dan metal işçisi bir kadın

Metal sektöründe oldukça zor koşullarda çalışan bir grup kadın işçiyiz. Bu seçim dönemi bizim işyerinde de birçok sohbetin önünü açtı. Yirmili yaşlarında bir kadın arkadaşımınla sohbetimiz bana işçi arkadaşlarımıza daha fazla zaman ayırıp, özenle gerçekleri anlatmamız ve sabırlı olmamız gerektiğini bir kez daha gösterdi. Çünkü doğruları söyleyen, işçilerin, emekçilerin, kadınların derdine tercüman olan yayınlar işçilere ulaşamadıkça iktidarda olanlar yalanla, dolanla işçi arkadaşlarımızın kafasını karıştırabiliyorlar. İnanılmayacak şeylere ikna edebiliyorlar. Örneğin, Lozan anlaşması iktidardaki AKP'nin elini kolunu bağladığı için işçi ve emekçiler için bir şey yapamıyormuş! Ülke bu anlaşma yüzünden zenginleşemiyormuş! Bu anlaşma 2023'te bitince her şey çok güzel olacakmış! Bu gencecik işçi arkadaşımı böyle kandırmışlar.

21 yaşındaki işçi arkadaşım neden bu seçimlerde iktidara oy vereceğini şöyle açıkladı: “2023'te biz her şeyimizi kendimiz üreteceğiz. Dışarıdan hiçbir şey almayacağız. Her şey Türk malı olacak. Biz şimdi 2023'ü bekliyoruz. Daha güzel olacak, her şey değişecek. Hatta doğalgazımızı, benzinimizi, mazotumuzu bile kendimiz üreteceğiz. Çünkü petrolümüz olacak” dedi. Ben de “hadi öyle olsun, peki o benzini parayla yine kim alacak?” dedim. “Biz alacağız.” “Peki, sonra ne olacak?” “Zam gelecek ama vergilerden muaf olacağız” dedi. “Bunu kim söyledi?” diye sordum arkadaşıma. “Ben öyle tahmin ediyorum, duyduklarımın yola çıkıyorum” dedi.

“Madem biz kendimiz üreteceksek neden şeker fabrikalarını kapattık ve şeker pancarının üretimine taş koyduk. Nişasta bazlı şeker ithal edeceğiz. Bu, söyledikleriyle çelişiyor. Bak, nohut-fasulye gibi gıdaları başka ülkelerden alıyoruz. Bu ülkede ise üreticiler artık üretemez hale getirildi” dediğimde çok şaşırıldı arkadaşım.

Emeklilik maaşını hatırlattım: “Baban 1100 lira alıyor,

2023'te 1500 olacakmış en az” dedi. “5 yıl sonra bu paranın değeri kalacak mı?” diye sordum, “hayır” dedi. Bu şekilde sohbetimizi biraz daha sürdürdük. “Bahsettiğin Lozan anlaşmasında işçilere zam yapmayın, gece gündüz çalıştırın, vergileri kaldırmayın hatta mümkünse daha fazlasını alın, taşeron çalışma yasallaşsın, iş kazaları kader sayılsın, emeklileri sürdürdürün, işçiler emekli olmadan ölsün mü deniliyor?” diye sordum. İşçilerin yandaş medyada yer almayan sorunları üzerine sorular sorduğunda arkadaşım şaşırılmaya ve bana hak vermeye başladı.

Fabrikada bizden önceki vardiyaya çiçek dağıtılmış. Ben de şaşırarak arkadaşlarıma sebebini sordum. Bir arkadaşım “AKP'nin kadın kollarından geldiler” dedi. Toplantının detaylarını sorduğumda “yine aynı şeyleri söylediler. Her şey çok güzel olacak, çok iyi olacak. Bu seçimde kazanamazlarsa her şeyin kötü olacağını söylediler” dedi. “Mesela neler dediler?” diye sorduğumda “açıkçası ben de tam anlamadım, kısacası tehdit ettiler” dedi. Bunu söyleyen de AKP'ye oy vermiş bir kadın arkadaşımın. Ben de “keşke kreşi konuşsalar. Burada kadınlar çocuklarını göremiyor. Kimisi hafta sonu çocuğunu alıyor” dedim. O da çaresizce onayladı.

İktidar gerek medya kanalıyla gerekse mahallelerden, işyerlerimize kadar uzanabildiği her alanda biz işçilere, emekçilere ulaşarak kendi iktidarının devamı için bizlerden oy istedi. Bunu bazen kadın arkadaşımın ve birçok işçinin yaşadığı gibi biz işçilerin bilincini yalanlarla çarpıtarak yaptı. Bazen de benim çalıştığım işyerinde yaptıkları gibi işçileri tehdit ederek yaptılar. Bugün tek adam rejiminin nasıl olup da sandıkta üstün geldiğini anlamak isteyenler buralara bakmalı. Bize düşen görev ise mahallede, işyerinde yani bulunduğumuz her yerde işçi arkadaşlarımıza gerçekleri inatla anlatarak işçilerin bu yalan bombardımanından sıyrılmasını sağlamaktır. Ancak bu şekilde tek adam rejimine güçlü bir şekilde karşı durabiliriz. ■

Taş mı Kaynatalım?

■ Pendik'ten bir işçi

Son günlerde patates ve soğanın son hızla rekor fiyatlara doğru koştuğunu görüyoruz. Mesele yoksul işçi ve emekçilerin sofralarının vazgeçilmez olan soğan ve patates olunca haliyle bu konu hepimizin gündeminde yer etti. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hal Müdürlüğü'nün açıkladığı rakamlara göre, patatesin kilogram fiyatı 19 Haziran itibarıyla 2,5 lira ile 3,5 lira arasında değişiyor. Mayıs ayında ise aynı patatesin fiyatı halde 1 lira ile 1,8 lira arasındaydı. Buna göre, bir ay içinde haldeki patatesteki fiyat değişimi %94'ü buluyor. 2017 Haziranında ise patates en düşük 1,3 liradan, en yüksek 2 liradan alıcı buluyordu. Buna göre patatesteki bir yıllık fiyat değişimi %75'i bulmuş durumda. Şu anda raflarda çeşidine göre kilosu 4,5 liradan 6 liraya kadar patates bulmak mümkün. Mayıs ayında kilosu İstanbul halinde 1 ile 1,60 lira arasında değişen fiyatlardan satılan soğanın ise, haziran ayı itibarıyla fiyatı 3 ile 5 lira aralığına yükseldi. Bundan bir yıl önce soğanın kilogramının halde 60 kuruş ile 1 lira arasında alıcı bulduğu göz önüne alındığında, bir yıllık farkın %400 olduğu görülüyor. 1 aylık fiyat artışı da %212 seviyesinde. Fiyatlardaki artış, 1 kilogram soğanın market raflarında 6,5 liradan tüketiciyle buluşmasına neden oldu.

Soğanın ve patatesin fiyatlarının bu şekilde uçuşa geçtiğini gören işçiler şok içinde. "Soğan ve patates de yiyecekseniz ne yiyeceğiz?" diye soruyorlar. Yapılan zammı duyduğumda işten eve geldiğimde ilk iş gidip sepetin içine baktım. İki tane soğan, üç tane de patates vardı. Valla ganimet bulmuş gibi sevindim desem yalan olmaz. Sonra "bizi ne hale getirdiler, şu geldiğimiz hale bak" de-

dim kendi kendime. Artık anlaşılan soğan ve patates de bizim için lüks oldu. Hükümet ise bu fiyatlar karşısında "spekülasyon" diyerek sorunu çarpıtmanın peşinde. İyi de kardeşim bizim evimize kuru soğan ve patates de girmeyecekse ne yiyeceğiz? Annemin bir lafı var, böyle durumlarda: "N'apalım taş mı kaynatıp yiyeelim" der. Valla anlaşılan iktidarın insafına kalırsak o noktaya doğru gideceğiz.

Gıdadan, akaryakıtta, giyimden, elektriğe suya kadar tüm ihtiyaç giderlerine zam üstüne zam yapılıyor. Canı yanan işçiler, emekçiler tepki vermeye ve bu konular gündem olmaya başladığında ise iktidar hemen o meşhur söylemlerinin arkasına gizleniyor. Spekülasyon, dış güçlerin oyunu, faiz lobisi falan filan. Ama iktidar istediği kadar laf oyunu yapsın tüm bu sorunların sorumlusunun kendisi olduğu gerçeğini artık gözlerden gizleyemiyor. Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumla birlikte işçi sınıfı yoksullaştıkça yoksullaşıyor. Krizin derinleşmesi ile birlikte yine en ağır bedeli ödeyen ezilen işçi sınıfı oluyor. Patronlar sınıfının ve hükümetin biz işçilerin boğazındaki lokmaya göz dikmesi, yaşam koşullarımızın gittikçe zorlaşması ve iktidarın çıkıp dalga geçercesine açıklamalar yapması işçilerin öfkelerini arttırmaya devam ediyor. Ve biriken bu öfke zamanı geldiğinde egemenlerin ve onların hükümetinin suratına işçi sınıfının tokadı olarak inecek. ■

İyi ki Varsınız!

■ Halkalı'dan bir sağlık işçisi

17.06.2018! Bu tarih, her zaman hatırlayacağım ve unutmak istemeyeceğim bir gün olarak aklımda kalacak. Bundan eminim! ÜİD-DER'le tanışmamın, arkadaşlarımla mücadeleye omuz omuza girmemin ardından hayatımda ilk kez bir şiir etkinliğinde görev aldım. Bu belki sizlere küçük, ufak bir şey gibi gelebilir. Ama insan hayatında yapmamış olduğu bir şeyi, 22 yaşında ilk kez denediğinde gerçekten muazzam heyecan, mutluluk ve coşku duygularını bir arada yaşıyor. Hele ki planlı, düzenli ve mükemmel bir çalışma ortamında bunu gerçekleştiriyorsa!

Mücadele arkadaşlarım bana bu görevi teklif ettiklerinde "acaba yapabilir miyim" diye düşünmekten kendimi alıkoyamamıştım. Çünkü daha önce hayatımda bir kez olsun, 23 Nisan'da bile şiir okumamıştım. Mükemmel bir

duyguydu! Karşımdaki onlarca insanın dolu gözleri size çevrilmiş, etrafta çıt yok ve iki dudağınızdan çıkacak o kelimeler salonda yankılanacak. Belki de bir alkış tufanı kopacak. Ve öyle de oldu zaten...

Şiiri sadece ben seslendirmedim. Genç işçiler olarak toplu okuduk. Çok gururlu bir şekilde "Güzel Günler Göreceğiz Çocuklar" diye haykırdık. Belki de orada söylediğimiz, haykırdığımız şeyler bir iki kelimedenden ibaretti. Ama bizim için daha doğrusu bu mücadeleyi göğüsleyen hepimiz için yüreğe dokunan sözcüklerdi. Şiirin provaları çok daha ayrıydı. Her provada heyecanımız gittikçe arttı. İlk provalarda heyecanımız yok denecek kadar azdı fakat etkinlik günü yaklaştıkça heyecanlanmamak elde değildi. Provalarda, etkinlik boyunca nelere dikkat edeceğimizi konuştuk, çalışmalar yaptık. Etkinliğin çok coşkulu ve etkili geçmesi bizler için çok önemliydi ve öyle de oldu.

Ben ÜİD-DER ailesine çok şey borçluyum. Önyargılarımı kırmama, heyecanımı yenmeme ve böyle güzel, gerçek dostlar biriktirmeme neden oldu. İyi ki varsınız! ■

Kendimize ve Sınıfımıza Güvenelim, Örgütlenelim!

■ Gebze'den bir işçi

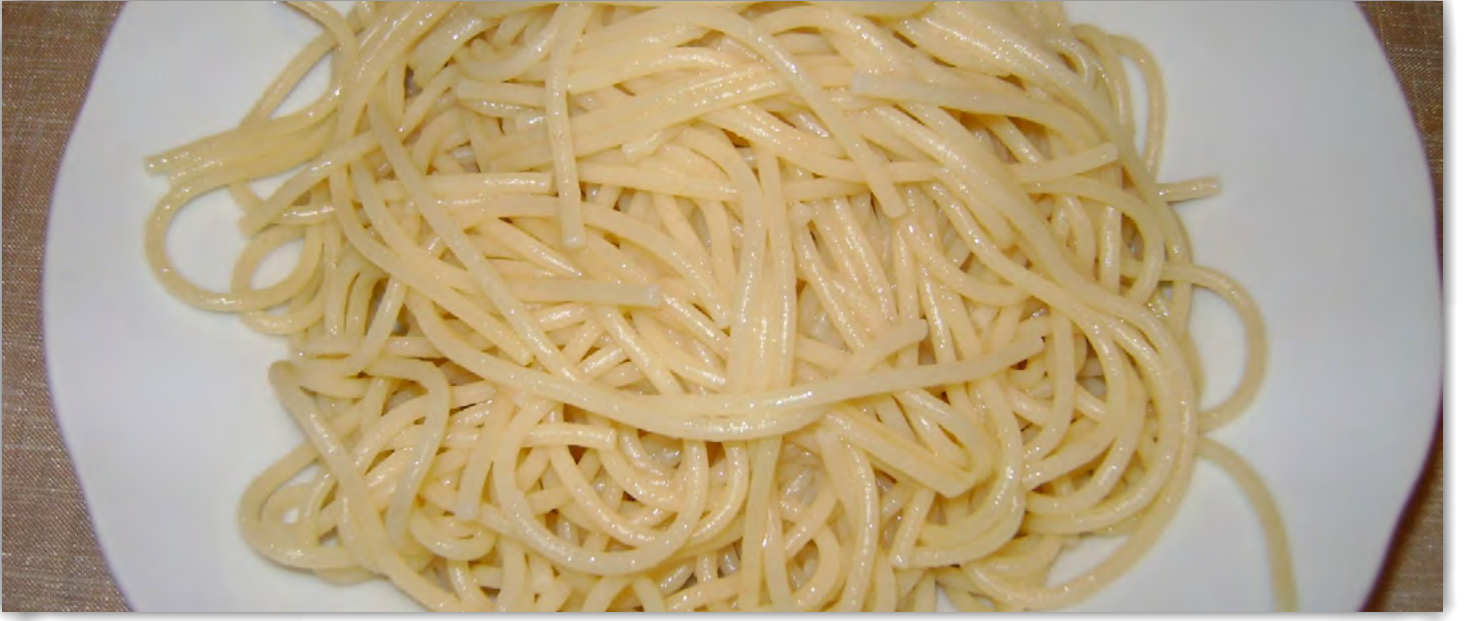
İşçi kardeşlerim; aynı tezgâhta yıllarca beraber çalıştığımız arkadaşlarımızdan zaman zaman duyduğumuz, “bu fabrikadan bir şey olmaz, bu işyerinde kimseye güvenilmez” lafları var. Birisi bir soruna işaret edip “bu soruna karşı birlikte mücadele etmemiz lazım” dediğinde adeta papağan gibi otomatik bir şekilde hemen bu sözler söylenir. Peki, doğru mudur bu düşünce? Asıl olması gereken nedir?

Günümüzde, biz işçiler birbirine güvenmeyen, bir araya gelmekten sakınan, hakkını aramaktan korkan bir topluluk görüntüsü çiziyoruz. Aslında birçok ülkede durum aşağı yukarı aynı. Fakat Türkiye işçi sınıfı olarak bizler belki de daha da vahim durumdayız. 41 ülke arasında başkalarına en az güvenen insanlar Türkiye’de yaşıyor. Yapılan anketlerde insanlara güvenebileceğini söyleyenlerin oranı sadece %14’müş. Bunun sebebi aslında çok belli. Aileden başlayarak eğitim gördüğümüz okullara kadar sürekli güvensizlik aşılana, “babana bile güvenme” düşüncesinin hâkim olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Oysa insanlar birbirlerine güvenmeye, yalnız olmadıklarını hissetmeye ihtiyaç duyar. Diğer insanlara güvenmezsek, aynı zamanda kendimize güvensizliğimizi dışa vurmuş oluruz.

İşçilerin hem kendilerine hem de sınıflarına güven duymaları ihtiyaç olmanın ötesinde, bir zorunluluktur. Güvensizliğimizin başlıca bir nedeni de elbette ki örgütsüz oluşumuzdur. Bugün toplumun, özellikle de işçi kitlelerin örgütsüzlük ve güvensizlik girdabında nasıl savrulduğunu maalesef yaşayarak görüyoruz. Geçim derdimiz, fiziksel yorgunluğumuz, aşağılanma, sosyalleşecek zaman bula-

mama, iş kazası riskleri, mobbing gibi sorunlarla boğuşan biz işçiler, sorunlarımızı dillendirdiğimizde işten atılmakla tehdit ediliyoruz. Çözüm yolu bulamadığımız için yılgınlığa düşüp, yaşadığımız sorunları yok farz ederek, devekuşu gibi kafamızı kuma gömerek hayatlarımızı sürdürmeye çalışıyoruz. Örgütsüz işçi, patronun dayatmalarına karşı duramaz, taleplerini dile getiremez. Yaşadıkları sorunlara rağmen iş arkadaşlarıyla ya da sendikasıyla birlikte hakkını arayamayan işçiler, kendilerine de diğer işçilere de güvenlerini kaybederler. Örgütsüzlük güvensizliği, güvensizlik örgütsüzlüğü besler.

Yaşama biçimi düşünme biçimini belirler. Öyleyse güvensizliğin çaresi birleşmek, örgütlenmek ve birlikte mücadele etmektir. Örgütlenmenin, birlikte mücadele etmenin yolu da kendine ve yıllarca beraber çalıştığımız, ailemizden daha çok birlikte olduğumuz, işçi arkadaşımıza güvenmekle başlar. Sıkıntılarımıza karşı tepkimizi eyleme dönüştürmemiz için önce kendimize sonra sınıfımıza güvenmeli, örgütlenmeliyiz. Birlikte eyleme geçmek, ruh halimizi de bilincimizi de bir anda değiştirir. Bugüne değin yaşanan yüzlerce örnek bize, işyerlerinde işçilerin bıçak kemiğe dayandığı vakit bir anda harekete geçebildiklerini, o güne kadar biriktirdikleri tepkileri patlamalı biçimde dışa vurabildiklerini ve “bu işyerinde kimseye güvenilmez” diyen işçilerin mücadele içinde birbirlerine sıkı sıkıya kenetlenecek kadar güven duyar hale geldiğini, kardeş olabildiğini gösteriyor. Mücadele, işçileri birleştirdiği gibi, kendi gücünün de farkına varmasını sağlıyor. Sorunlarımızı alt edecek başka bir sihirli formül yok! Kendimize güvenelim, sınıfımıza güvenelim, birleşip haklarımız için mücadele edelim! ■

Bir Tabak Makarna!

■ Çayırova'dan taşeron işçisi bir kadın

Biz işçiler emek gücümüzü patronlara satarak hayatta kalma mücadelesi veriyoruz. Ben de iş bulamadığım için taşeron bir firmada yevmiye hesabı işe başladım. Geçenlerde bir metal fabrikasına gittim, 25 kadın ve erkek çalışmaya başladık. Ne iş kıyafeti ne de iş ayakkabısı verdiler. Kadınların kimisi terlikleriyle gelmişlerdi. Bir de bizimle dalga geçercesine “ayağında terlik olanlar özellikle dikkat etsin, işiniz tehlikeli, sac parçalar düşebilir” dediler. Hem robot hızında çalışmamızı hem de dikkat etmemizi istiyorlar bu çalışma koşullarında canımızı hiçe sayarak.

Tepemize bir ustabaşı dikmişler; kaç defa lavaboya gittin, kaç bardak su içtin, ne kadar konuştun, bildiğiniz aldığımız nefesi sayıyorlar. Konuştuğunu gördüğüne hakaretler ederek azarlıyor. Arkadaşların yüzüne bakıyorum, birbirlerinin gözlerine bakıp başlarını önlerine eğiyorlar. Çünkü ağızlarını açıp karşılık verilerse aldıkları üç kuruş paradan da olacaklarını biliyorlar. Taşeron ya da kadrolu fark etmiyor, ekmeğinden olma korkusu olunca ağız dili bağlanıyor yalnız kalan işçilerin. Oysa tepemizdekiler bir avuç asalaktan başka bir şey değil. Ama biz örgütsüz olduğumuzda birer robot haline getirip boyun eğdiriyorlar bizlere.

İki grup iki ayrı masada çalışmaya devam ediyoruz. Bu defa da gelip “hadi bakalım, hangi masa daha çalışkan daha çok sayı çıkaracak” diyerek yarış atı gibi bizi birbirimizle yarıştırmaya çalışıyorlar. O da yetmiyor “yeddiğiniz ekmeğin hakkını verin” diyerek psikolojik baskı yapıyorlar. Birbirinden kopuk, sınıf bilincinden yoksun arkadaşlar da sarılıyorlar işe, daha çok sayı çıkarıp yan masadakileri geçmek için. “Sen yavaş çalışıyorsun ben hızlı çalışıyorum” diyerek birbirlerine düşüyorlar. Ustabaşının yokluğunu fırsat bilerek arkadaşlarla sohbet etme-

ye başladım. “Usta aldığınız paranın hakkını verin diyor ama biz aldığımız paranın kat kat fazlasını kazandırdık patrona. Ama onlar yine patronun hakkından bahsediyorlar. Asıl bizim hakkımızı vermeyenler onlar, bir de bizi birbirimize düşürmeye çalışıyorlar. Biz işçilerin birbiriyle hiçbir derdi olamaz, neyin yarışına giriyoruz?” dedim. Sonrasında diğer arkadaşlar da “biz fazlasıyla çalışıp hak ediyoruz aldığımız parayı. Ama onlar bizi yük hayvanı ya da yarış atı sanıyorlar” dediler. Sonrasında usta gelip “hepinizi Pazar mesaisine yazdım, gelemeyenlerden yemek parası kesilecek” dedi. Ben de artık dayanamadım, “nasıl yani, yemediğimiz yemeğin parasını nasıl kesiyorsunuz?” diye sordum. Başka bir arkadaş da “kaç para alacağız?” diye sordu. “Ne alıyorsan aynısını alacaksın” dedi usta. Etraftan sorular yükseldikçe efelenen ustabaşı kuyruğunu kıstırıp süt dökmüş kedi gibi “ama arkadaşlar ben de işçiyim, patron öyle diyor” diyerek kendini korumaya çalıştı. Tekrardan “ama yemek paralarını kesiyorlar” deyince biz iyice öfkelenedik. “O zaman gelir yemeği yer gideriz. Yemek de yemek olsa, bir tabak makarna!” diye çıktık. Hiç birimizin Pazar mesaisine gelmeyeceğini söyledik. Biz de insanız ve dinlenmeye ihtiyacımız var.

Bir arkadaş sonrasında gelip “aslında Pazar günü gelip yemeği yiyelim gidelim, patronla ödeşmiş oluruz” dedi. Ama biz işçilerin patronlarla ödeşmesi o kadar basit değil. Bir tabak makarnayla patron ve işçi ödeşebilir mi? Patronlar sınıfı işçi sınıfını iligine kadar sömürüyor. Emegimizle var ettiğimiz her şeye el koyuyor. Patronlardan bütün bunların hesabını sormak için örgütlenmemiz, işçi sınıfının bilinciyle donanmamız gerekir. Ancak o zaman patronlar sınıfının karşısında dimdik durabilir, hakkımız olanı alabiliriz. Taşeron ya da kadrolu, bizler hepimiz işçi sınıfının evlatlarıyız ve yan yana durmaktan, omuz omuz mücadele etmekten başka çıkar yolumuz yok. ■

CSUN İşçileri Hakları İçin Mücadele Ediyor

İstanbul Tuzla'da bulunan ve güneş panelleri üreten CSUN Enerji fabrikasında işçiler ücretlerinin ödenmesi talebiyle fabrikayı terk etmeme eylemi yapıyorlar.

Birleşik Metal-İş Sendikasına üye yaklaşık 300 işçi, 7 Hazirandan bu yana ödenmeyen ücretlerini almak talebiyle, 18 Haziranda işe giriş saatinde fabrikaya geldi. CSUN yöneticileri ile sendika yöneticileri arasında gerçekleştirilen toplantıdan bir sonuç çıkmaması üzerine, işçiler fabrikayı terk etmemeye karar verdiler. İşçiler, her ayın 7'sinde almaları gereken ücretlerini 26'sında aldıklarını, yaklaşık 6 aydan bu yana telefonlarına "yarın üretim yok" mesajı geldiğini, düzensiz çalıştıklarını, bu durumun artık son bulması gerektiğini ifade ediyorlar.

CSUN işçileri, fabrika yönetiminden ücretlerinin ödenmesini ve isteyen her işçinin tazminatıyla birlikte çıkışının verilmesini talep ediyorlar. İşçiler dönüşümlü olarak fabrikadaki bekleyişlerini sürdürüyorlar.

Flormar İşçilerinin Direnişi ve Eylemleri Sürüyor

Petrol-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan Flormar işçileri, 15 Mayıs'ta direnişe geçti. Fabrika önünde direnişlerini sürdüren işçiler, çeşitli eylemlerle kararlılıklarını gösteriyorlar.

Çeşitli emek kurumları ise Flormar işçilerini ziyaret ederek destek sunuyor, yalnız bırakmıyor. ÜİD-DER'li işçiler ve ÜİD-DER Kadın Komitesi de direnişçi Flormar işçilerini ziyaret ederek destek verdi. Ziyaret, işçilerin dayanışma ve sınıf kardeşliğinin güzel bir örneği oldu. ÜİD-DER Müzik Topluluğu'nun direnişçi işçilere uyarladığı "Erik Dalı" şarkısı birkaç kere söylendi. İşçi sınıfının mücadelesini anlatan ezgiler eşliğinde halaylar çekildi. İşçiler taleplerini ifade eden sloganlar attılar.

DİSK, emekten yana siyasi partiler, kadın örgütleri ve

Petrol-İş'in örgütlü olduğu fabrikalarda çalışan işçiler de Flormar işçilerine destek veriyor.

Fabrika yönetimi, işçilerin direnişini kırmak için içerdeki işçilerle bağlarını koparmaya çalışıyor. Bunun için direniş yerine otobüsler çektiyor, girişi brandalarla kapatıyor.

İşçiler, seslerini duyurmak amacıyla yürüyüşler gerçekleştiriyorlar. Gebze Organize Sanayi Bölgesi meydanında bir araya gelen Flormar işçileri, Petrol-İş Sendikasına üye işçiler ve temsilciler 21 Haziran sabahı bir yürüyüş düzenlediler. "Haklıyız Kazanacağız" pankartıyla yürüyen işçiler, sık sık "Direne Direne Kazanacağız", "Flormar'a Sendika Girecek" sloganlarını haykırdılar. Yürüyüş boyunca çevre fabrikaların işçilerinden destek gören Flormar işçileri, TAYAŞ fabrikası önüne geldiklerinde "TAYAŞ'a Sendika Girecek, Başka Yolu Yok" sloganını attılar. Flormar servislerinin bir süre fabrikaya girmesine müsaade etmeyen işçiler, servislerdeki işçilere seslendiler.

Flormar işçileri, servislerdeki işçilere seslenerek ve direnişlerine destek isteyerek yürüyüşlerini sonlandırdılar.

Süperpak Ambalaj İşçileri Grevde

İzmir, Karaman ve Antep'teki üç fabrikada ambalaj üretimi yapan Süperpak'ta 26 Ocakta başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri, patronun sıfır zam ve brüt ücret dayatması üzerine anlaşmazlıkla sonuçlandı. 475 liraya karşılık gelen yüzde 28 ücret artışı ve net ücret talep eden işçiler, patronun uzlaşmaz tutumuna karşı 20 Haziranda greve çıktı.

Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikasının örgütlü olduğu Süperpak Ambalaj'ın fabrikalarında yaklaşık 250 işçi çalışıyor.

İzmir Torbalı'daki fabrikaya grev pankartı asıldıktan sonra Selüloz-İş Sendikası Başkan Vekili Bekir Yurdakul, burada bir konuşma yaptı. Yurdakul, işçilerin grev kararına karşı patronun lokavt kararı alarak iyi niyetli olmadığını gösterdiğini ifade etti.

Süperpak işçileri, ülkenin ekonomik durumunu ve kâr edemediğini ileri süren patronun 2 yıl daha aynı ücretle çalışmayı dayatmasını kabul etmeyeceklerini, talepleri kabul edilene kadar greve devam edeceklerini söylüyorlar. ■

Flormar İşçileriyle Söyleşi

Direnişlerinin 28. gününde Flormar işçileriyle bir sohbet gerçekleştirdik. Flormar işçileri bizlere direnişe çıkma nedenlerini, direnişin onlara neler kattığını, kadın işçiler olarak mücadelede önde olmanın önemini anlattılar.

Çalışma koşullarınız nasıldı? Neden sendikaya üye oldunuz?

A.G: 11 yıldır asgari ücretin biraz üstünde ücret alıyordum. Sosyal haklarımız yoktu, sadece 50 lira bayram harçlığı vardı. Az verip çok istiyorlardı. Yeri geldiğinde ben iki-üç kişilik iş yaptığımı biliyorum. Bayanlar için işler çok ağırdı. Bu durumu dile getirdiğimizde lakayt bir şekilde “onlarda ne var ki, kaldırılacak şeyler” diyorlardı. Sağlık yönünden rahatsız olan arkadaşlarımız oldu. Ben bel fıtığı oldum. Çay ve yemek saatlerinde çifte standart uygulanıyordu bize. Zamanımız dolduğunda, zil çaldığında “bayanlar yukarı, bayanlar yukarı” derlerdi ama hiç “erkekler yukarı” denmezdi. Bayanları daha sessiz buluyorlardı ve ezmeye kalkıyorlardı. Geçen yıl da sendikaya üye olmaya kalkıştık, hakkımızı almak ve daha iyi şartlarda çalışmak için, fakat yürümedi. Bu sene arkadaşlarımız “var mısın?” dediklerinde “sonuna kadar varım” dedim. Yine olsa yine varım derim. Çünkü anayasal hakkımızı kullandık. Sendikaya üye olmamızı istemiyorlar çünkü kendi ceplerine girecek paraları düşünüyorlar. Oyunları bozulsun istemiyorlar.

Sendikaya üye olduktan sonra işyerinde neler değişti?

F.G: Gizlice üye olduk. Sonra yavaş yavaş duyulmaya başladı. Benim bölümümde çalışan Emrah arkadaşım işten çıkarıldıktan sonra benim moralim bozuldu ve suratım asıldı. İşvereni temsilen Hatice Hanım yanıma geldi ve “neden suratın asık?” dedi. “Ben de arkadaşımız işten çıkarıldı, onun gidişine üzüldüm” dedim. Saat 17.30’da hiç kimsenin görmemesi için beni de işten çıkardılar. Arkamdan da “hırsızlık dolayısıyla işten çıkardık” denildiğini duydum. Hırsızlık veya yüz kızartıcı suçtan çıkartılan bir işçiye neden tazminatını yatırdıklarını sormak istiyorum. Beni bu şekilde damgaladıkları için ayrıca dava açacağım.

A.B: Ben sendikayı araştırdım. Daha önce fabrika ortamında çalışmamıştım. İlk defa sendikalı oluyorum. Güvendiğim insanlar bana sendikayı anlattılar, kendim de araştırdım ve sendikaya üye oldum. Önceleri biraz korktum, ilk defa sendikaya üye olmuşum. Sonra arkadaşların hepsi sendikaya üye olunca korkularım azaldı. Hepimiz para kazanmak için çalışıyoruz. Sendika ile ücretimin artacağını düşündüğüm için üyeliğimi hiç geri almadım.

S.K: Sendikaya üye olduktan sonra içerideki yalakaların gerçek yüzleri açığa çıktı. “Neden böyle yapıyorsu-

nuz? İnsanları ekmeğinden ediyorsunuz” demeye başladılar. Bu kişilere “Biz kimseyi ekmeğinden etmiyoruz, 8 yıldır buradayım ve asgari ücret alıyorum. Biz ekmeğimizi biraz daha büyütmek derindeyiz” diye cevaplar verdik. Bizim ücretimiz neden yükselmesin? Patronlar kendi çıkarlarını düşündükleri için sendikaya üye olmamızı istemiyorlar.

Sendikalı olma hakkınızı kullandığınız için işten atıldınız, neler hissediyorsunuz?

A.B: Ben sendikaya üye olduğum için hiç pişman değilim sonuçta. İçerde olsam kendimi daha kötü hissedirdim eminim. İçeride sus payı verilerek işçiler susturulmaya çalışıyor. Ben durumu kendi kişiliğime yakıştırmam. Arkadaşlarım işten atıldığında kendimi çok kötü hissettim, ben de orada arkadaşlarımla birlikte olmalıyım diye düşünüyordum. Ailem şakasını yapıyor şimdi “bir halay uğruna işten kovuldun” diyorlar. Buradaki motivasyon beni çok çekti. İleriki zamanlarda belki başka işyerlerinde iş bulur çalışırım, hiç sorun değil. Benim şimdiki düşüncem arkadaşlarımla birlikte olmak ve buraya sendikayı getirmek.

S.K: Arkadaşlarım dışarıda direnişten psikolojik olarak çok kötüydüm, moralim bozuktu. Hatta hiç görmediğimiz “İnsan Kaynakları” gecenin saat birinde, ikisinde üretim alanında gezip insanların nabzını ölçüp laf almaya çalışıyorlardı. “Kaç yıldır burada çalışıyorsunuz?” diye sordu, “8 yıldır” dedim birden beni övmeye, pohpohlamaya başladı. Ben de “8 yıl burada çalışmaya hiç değmezmiş” dedim. “Neden böyle düşünüyorsun?” diye sordu. “Etrafınıza bir bakın mutlu-mesut çalışan var mı, arkadaşlarımızı sendikaya üye oldukları için bir çırpıda işten attınız” dedim. Artık biz bir şeylerin değişmesini istediğimiz için sendikaya üye olduk. Bu hakkımıza saygı duyacaklarına “gidin başka iş arayın, belki daha iyi ortamlarda çalışırsınız” dediler. “Siz de haklısınız ama biz de haklıyız” demeye başlayınca ben, “biz sizi hiçbir şekilde haklı bulmuyoruz, aynı yemeği ve tezgâhı paylaştığımız arkadaşlarımızla bizi ayırmaya çalışıyorsunuz” dedim. Hiçbir pişmanlığım yok. 8 yıldır burada çalışıyorum ama direnişe destek verdiğimiz için onların gözünde biz terörist olduk. Oysa herkes görüyor ki direniş alanda hepimiz düzen ve disiplin içindeyiz, güle oynaya direnişimizi sürdürüyoruz.

Direniş gününüz nasıl geçiyor? Direniş süreci size neler kattı?

F.G: Sabahleyin erkenden buraya geliyoruz. Çalışan işçi arkadaşlarımızı yalnız bırakmak istemiyoruz. Servisten inen işçi arkadaşlarımızı alkışlarla işe uğurluyoruz. Mola saatlerinde arkadaşlarımızı desteklediğimizi alkış ve halaylara, şarkılara ve türkülere hep beraber eşlik ederek

gösteriyoruz. Direniş bize birlik ve beraberlik içinde olmanın insana zarar vermeyeceğini, birlik ve beraberlikten kuvvet doğacağını gösterdi.

A.B: Ben sabah 06.30'da uyandığımda yataktan adeta kazınarak kalkarak işe gelirdim. Şimdi güle oynaya, hiç uyukum yokmuş gibi direnişe geliyorum. Burada güzel bir ortam var, herkes el ele, sürekli arkadaşlarımızla birlikteyiz. Halaylar çekiyor, sloganlar atıyoruz. Hiçbir sıkıntımız olmuyor. Elbette yoruluyoruz, güneşin altındayız ama bunlar bizi etkilemiyor. Ben genellikle pasif bir insanım. Ama bu eylemden sonra ben de artık güçlenmeye başladım. Eylem deyince aklıma kötü olaylar geliyordu, eylem deyince devlete karşı kalkışma olduğunu düşünüyordum. Burada eylemin hiç de öyle olmadığını gördüm. Tamamen hakkımızı savunmak için eylemdeyiz. Ben burada biraz daha güçlendiğimi hissediyorum.

S.K: Eskiden işe gelirken çok servisi kaçırdığım oluyordu. Şimdi eşim "her sabah 5'te kalkıp gidiyorsun" dediğinde "ortam çok güzel, sevdiğimiz arkadaşlarımız" diyorum. Biri bana "sabahın yedisinde halay, horon çek" dese, "ne diyorsun aklını mı kaçırdın" derdim; şimdi halayların ortasındayız. Çok mutluyuz, güçleniyoruz, daha dik duruyoruz. Hakkımızı savunurken başımıza illa ki kötü şeyler gelmeyeceğini görüyoruz. Direnişe geldikçe her güne kendimizi daha da yeniliyoruz.

A.G: Çalışırken selam vermeden işe koşuşturduğumuz arkadaşlarımız vardı ama dışarı çıktığımızda nasıl güçlü olduğumuzu, nasıl bir aile olduğumuzu gördük. Flormar bize birçok set kurdu, gördüğünüz brandaların, tel örgülerin, kameraların, otobüslerin hiç biri yoktu. Bu engellemeleri içerideki arkadaşları görmeyelim, sinelim diye yaptılar. Ama onların her bir engeli bizi daha çok güçlendiriyor. Biz güçlüyüz ve kazanacağız. Bizi işten atarak çok güzel bir tecrübe kazanmamıza neden oldular.

Destek görüyor musunuz? Bu destek size neler hissettiriyor?

F.G: Birçok işyeri, dernek ve sendikadan destek geliyor. Bu da bizim burada yalnız olmadığımızı gösteriyor. Mücadelemizin biteceğini değil de süreceğini gösteriyor. Siyasi partiler geldiğinde kimi arkadaşlarımız korktu. Buraya AK Parti de destek olmaya geldi ama sadece gösteriş amaçlı geldiğini gördük. Diğer siyasi partiler de geldi. Hepsine teşekkür ediyorum. Patronlardan yana değil de işçilerden yana olmalılar. Bize destek için uyarılan Erik Dalı şarkısı ile ben oynamayı sevdim. Çok mutlu oldum bu şarkı ile.

A.B: Avantajımız kadınların bu direnişte çoğunluk olması. Kadınlar da desteğe geliyor. Sesimiz duyuluyor ve daha güçlüyüz. Dün İstanbul'a gittiğimde her yerde direnişimizi destekleyen afişler gördüm. Onları görmek

beni mutlu etti. Artık sadece Gebze'de değil, yurt içi ve yurt dışında her yerde olduğumuzu gördük. Köydeki akrabalarım dahi "ne oldu bu iş, ne zaman işbaşı yapıyorsunuz?" diyorlar. Bu destekleri hissediyoruz ve ayrı bir gurur veriyor bize. Erik Dalı Flormar'da ne yaşadığımızı bizzat yansıtan bir şarkıydı. Bizi bu kadar gururlandırmaları çok hoşumuza gitti. Sonra sonra evde dinlemeye başladık. Kardeşim, "abla şarkınızı aç da dinleyelim" diyor sürekli, normalde bu tür şarkıları dinlemezdim ama şimdi tiryakisi oldum.

A.G: Bu direniş bize çok artılar kazandırdı. Gelemeyen arkadaşların da yüreği yanımızda biliyoruz. Bize Mersin'den de mektuplar geldi dayanışma için. O mektupları okuduk biz çok onurlandık, gururlandık. Yalnız olmadığımızın farkındayız. Erik Dalı uyarlaması bizi mest etti. Havamıza ayrı bir hava kattı. Hepsinin emeğine sağlık. Biz Erik Dalı oynuyorduk artık o Flormar Dalı oldu. Bize ayrı bir enerji ve güç kattı.

Direnişe ailenizin desteği nasıl?

A.B: Ailem çok destek veriyor. Hatta bana şaka usulü "bir halay uğruna işten çıktın" diyorlar. Ama her gittiğimde ayrı bir heyecanla annem ve babam "kızım nasıl geçti", "bugün ne oldu", "işyerinden bir haber geldi mi?" diye soruyorlar. "Siz ne zamana kadar oradaysanız biz de size o zamana kadar destek olacağız" diyorlar. Demiyorlar ki "kızım bırak artık başka işe gir." Çok şükür sürekli destekliyorlar.

S.K: Evde ailem beni gördüklerinde hemen "direne direne kazanacağız" diyor. Kapıyı açtığında eşim "bugün ne yaptınız, nasıl geçti?" diye merak ediyor. Burada beni arıyor, soruyor. Tedirgin de oluyorlar, ama video ve haberleri izlediklerinde "ooo siz oraya düğüne mi gidiyorsunuz, bir damat ve gelininiz eksikmiş" diyorlar. Hiçbir zaman "gitme" demiyorlar. "Kalk git geç kalma, direniş yerinden erken gelme" diye teşvik ediyorlar. Biz onlardan ve etraftan destek görünce daha da mutlu oluyoruz.

Bu röportajı okuyacak işçilere neler söylemek istersiniz?

A.B: Eğer böyle bir mücadeleye gireceklerse hiçbir zaman korkmasınlar. Haklarının peşinden gitsinler. Demesinler ki ben tek başıma bir şey yapamam. İnsan önce kendisi mücadele etmeyi, hak almayı kendine kabul ettirecek ki sonra diğerlerine de kabul ettirebilsin. O nedenle ilk olarak kendi haklarını savunsunlar.

A.G: Sendikaya üye olmak isteyen arkadaşlar korkmasınlar. Herkes elini taşın altına koysun. Emeksiz yememek olmuyor. Başarabilmek için bir şeyleri göze almak gerekiyor. Bizim başardığımızı görünce belki daha da cesaretlenirler. Bizi takip etsinler. ■

Fransa

Filipinler

Cezayir

Dünyadan İşçi Mücadeleleri

Cezayirli doktorlar yedi aydır direniyor

Çalışma şartlarının iyileştirilmesini ve zorunlu kamu görevinin kaldırılmasını isteyen asistan doktorlar, yedi aydır mücadele ediyorlar. Bu eylem Cezayir tarihinin en uzun grevi olarak şimdiden tarihe geçti. Asistan doktorlar, eğitim hayatlarının ardından zorunlu kamu göreviyle 2-4 yıl arası uzak bölgelerde çalışmak zorunda bırakıldıklarını ve artık bu duruma bir son verilmesi gerektiğini söylüyorlar. Ancak yedi ay boyunca Sağlık Bakanlığı ile gerçekleştirilen 13 görüşmeden de bir sonuç çıkmadı. Sağlık Bakanlığı ısrarla asistan doktorların taleplerini kabul etmiyor. Grevin yanı sıra protesto yürüyüşleri de düzenleyen doktorlar yıllarca sürse dahi talepleri kabul edilinceye kadar mücadeleye devam edeceklerini dile getiriyorlar.

Filipinler'de NutriAsia grevcilerine polis saldırısı

Filipinler'in en büyük sıvı sos üreticisi NutriAsia'da işçiler greve çıktı. Sendika liderlerinin işten kovulmasını protesto eden 50 işçi işten atıldı. Bunun üzerine işçiler, 2 Haziranda üretimi durdurdular. Ürünlerini dünyanın dört bir tarafına satan ve milyonlarca dolar kâr elde eden şirket, işçileri çok uzun saatler çalıştırıyor ve düşük ücret politikası uyguluyor. İş kıyafetleri bile işçilerin maaşlarından kesiliyor. İşçiler, fabrikada iş güvenliği önlemlerinin alınmadığını, çalışma alanlarının çok dar ve sıcak olduğunu, birçok iş kazası yaşandığını ancak şirketin bunların hiç birini Bakanlığa bildirmediklerini dile getiriyorlar. Kölelik koşullarının üzerinin örtülmeye çalışıldığını vurguluyorlar. Çalışan 1400 işçiden sadece 100'ü kadrolu olarak çalışıyor. Taşeron olarak çalışan işçiler, iş güvencesi, ça-

alışma şartlarının iyileştirilmesini, iş güvenliği önlemlerinin alınmasını ve atılan işçilerin işe geri alınmasını talep ediyorlar. Grevin başından beri işçilere baskı uygulayan polis, grevin 12. gününde grevci işçilere saldırdı. Birçok işçi yaralandı, gözaltına alındı. İşçiler sadece arkadaşlarını alkışlayarak destekledikleri için kovulduklarını, buna karşı mücadele ettiklerinde ise karşılarında polis güçlerini bulduklarını, devletin işçilerin yanında değil patronların yanında olduğunu dile getiriyor.

Fransız demiryolu işçilerinin grevi devam ediyor

Fransa demiryolu işçileri, Cumhurbaşkanı Macron'un demiryollarını özelleştirme ve makinistlerin statüsünde değişikliğe gitme gibi maddeler içeren yasa tasarısına karşı Nisan ayının başından beri çeşitli protestolar ve grevler gerçekleştiriyorlar. Yasa tasarısının kabul edilmesiyle birlikte işçiler haftada iki gün gerçekleştirdikleri greve devam etme kararı aldılar. Macron'un ve hükümetin saldırılarına karşı demiryolu ve hava yolu işçileri, enerji sektöründen ve daha birçok sektörden işçiler, emekliler ve öğrenciler protesto gösterileri düzenliyor. Gerçekleştirdikleri grevlerle güçlerini ortaya koyuyorlar. Saldırıları, kemer sıkma politikalarını kabul etmeyen işçiler aylardır mücadele ediyorlar. Demiryolu işçilerinin grevi ise Fransa'da son 30 yılın en uzun süren grevi oldu.

Sermayenin saldırıları dünyanın her yerinde emekçilerin yaşamını derinden etkiliyor. Hükümetler, zamlarla, vergi artışlarıyla, hak gasplarıyla emekçilerin sırtındaki yükü her geçen gün arttırıyor. Ancak dünyanın birçok yerinde işçi ve emekçiler krizin faturasını ödemek istemediklerini dile getiriyor ve mücadele ediyorlar. ■

İşçi Sınıfı Basını İle Güçlüdür!

24 Haziran seçimlerinde bir kez daha gördük ki, medyanın yüzde 90'ı iktidarın emri altına girmiş durumda. Onlarca TV kanalı, gazete, radyo ve sosyal medya ağları tek cepheden iktidarın borazanlığını yapıyor, muhalefeti ise yok sayıyor. Sermaye medyası, işçi sınıfının mücadelesine ezelden beri düşmanca yaklaşır. Meselâ şu anda Gebze'de Flormar adlı fabrikada, çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler, sırf sendikalaştıkları, haklarını aradıkları için işten atıldılar. İşçiler fabrikanın önünde, işlerine dönmek için kararlı bir mücadele yürütüyorlar. Ama sermaye medyası işçilerin davasını görmezlikten geliyor, yer vermiyor.

Adları ne olursa olsun, sermaye sınıfının sahip olduğu basın yayın organları, patronların çıkarlarını ifade eder. Elbette patronlar ellerinde tuttıkları medya aracılığıyla kendi çıkarlarını tüm toplumun çıkarlarıymış gibi yansıtır. Borsada hangi şirket kazanmış, işçi eylemleri nasıl bastırılmış, firmalar nasıl reklâm yapmış gibi haberler sermaye medyasında hiç eksik olmaz.

İşçi basını ise sermaye basınının aksine bir çizgide yayın politikası izler. Dünyaya işçi sınıfının çıkarları açısından bakar. İşçilerin içinde bulunduğu durumu anlatır. Meydana gelen olayları işçi sınıfının çıkarlarına göre yansıtır. İşçi basını, dünyada ve Türkiye'de meydana gelen işçi hareketlerini, sendikal ve siyasal mücadeleleri, iş kazaları gibi haberleri yazar, yansıtır ve yorumlar. İşçi basını işçilerin gerçekleri öğrenmesini sağlar.

Tüm toplumu ilgilendiren haberler, patron gazetesinde ve TV kanallarında farklı, işçi basınında ise farklı bakış açısıyla ele alınır. Örneğin kriz haberleri sermaye

medyasında işçi basınından tamamen başka biçimlerde anlatılır. Düzenin çıkarlarını savunan sermaye medyası, işçilere fedakârlık yapmalarını, işsizliğe, zamlara sessizce katlanmalarını öğütler. İşçi basını ise işçilerin taleplerini sıralayarak krizin faturasının patronlara ödetirilmesini vurgular, ortak örgütlenme ve mücadele çağrısı yapar. O nedenle patronların çıkarlarını savunan devlet de, işçi basını üzerinde türlü baskılar uygular. Devlet sansür, baskı, para cezaları ile işçi basınına engel olmaya çalışır. İşte son dönemde muhalif basın dâhil işçi basını üzerinde artan baskıların nedeni de budur.

Kardeşler, şu an elinizde tuttuğunuz İşçi Dayanışması da işçi sınıfı basınının bir parçasıdır. İşçi Dayanışması sayfalarında işçi sınıfının yaşadığı sorunları ve çözüm yollarını işliyor. Gazetemizde işyerlerinden siz işçi kardeşlerimizin yazıp gönderdiği mektuplar da yer alıyor. Fabrikada yaşadığımız herhangi bir sorunu patron gazetelerinde okumamız adeta imkânsızdır. Bizler sesimizi duyurmak için mektuplarımızı işçi basınına yollamalıyız. İşçi basını hile ve yalana başvurmadan tüm sadeliği ile bize gerçekleri anlatıyor. Bu nedenle tüm işçilerin İşçi Dayanışması gazetesini daha çok sahiplenmesi gerekiyor. Tarihten de biliyoruz ki mücadeleye atılan işçi kardeşlerimizin en çok ihtiyaç duyduğu araçların başında işçi basını gelmiştir. Yayınlanan her gazete, bülten ve kitap işçilerin gözü, kulağı olmuş ve onların ortak aklını ifade etmiştir. Daha çok işçinin sınıfımıza ait gerçekleri bilmesi, yaşadığı olayların gerçek nedenlerini öğrenmesi için, İşçi Dayanışması'na sahip çıkmalı, okumalı ve okutturmalıyız. ■

Köylülükten İşçiliğe, İşçilikten İşçi Sınıfına: “Cemile”

İşçi sınıfının büyük edebiyatçılarından Orhan Kemal, işçilerin yaşamını tüm gerçekliği ile anlatır. “Cemile” isimli romanında Orhan Kemal emekçi kadının umutlarını, hayata karşı direnişinin ilk adımlarını Adana’nın pamuk işçilerinin kahırlı yaşamının içinden anlatır.

1934 yılıdır. Cemile 14 yaşında, göçmen bir ailenin dik başlı, direngen ve güzel işçi kızıdır. Küçük yaşta annesini hastalıktan kaybetmiştir. Babası ve abisiyle yoksulluk içinde yaşamaktadır. Abisiyle birlikte evin bütün yükünü omuzlar. Babası da ev işlerini yürütür. Cemile diğer akranları gibi iplik fabrikasında çalışır.

Deveci Çopur fabrikada Cemile’yi görür. “Kollarını al-tın burmayla doldururum, küpe alırım kendine, beşbirlik alırım” der ve onunla evlenmek ister. Birkaç devesi ve malıyla her kapıyı açabileceğini düşünür. Cemile’ninse malda mülkte gözü yoktur. Kabul etmez Deveci Çopur’un bileziklerini, altınlarını. Cemile’nin gönlü fabrikaya yeni girmiş Kâtip Necati’dir. Yüreği de elleri gibi saf ve temizdir. Kâtip Necati burada modern, kentli işçiyi temsil ederken, Deveci Çopur ise henüz daha işçileşememiş, kültürel olarak dönüşmemiş köylü karakterini...

Cemile’yle birlikte 9-10 yaşlarında gözlerinden uyku akan çocuklar çalışır iplikhanede. Çocuklar makine aralarına girip ufacak, nasırlı elleri, yamuk yumuk parmaklarıyla kopan tellere bağ atarlar. 12 saat çalışırlar. Ömürleri sönüp giderken emekleri yeni kurulmuş bir ülkenin patronlarına sermaye olur. Tozlu, çamurlu yollardan geçerek yorgun bedenlerini fakirhanelerine bir çuval gibi atarlar. İşçi evleri hep aynıdır. “Evler yan yatmış, diz çökmüş, bağdaş kurmuş, kapaklanmış yahut tam yuvarlanacakken tutunuvermiş evler, işçi evleri” buram buram yoksulluk kokar. Ama buna rağmen sahiplenme, dayanışma ve mücadele de vardır işçi mahallelerinde.

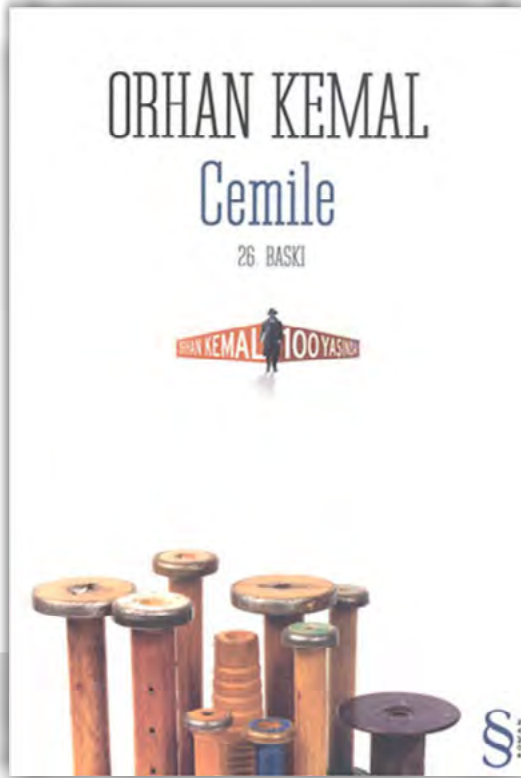
İşçiler dayanışma ile ayakta durur. Patronlarsa rekabetle. İki ortaklı çırçır fabrikasının büyük ortağı Numan Şerif kentli ve tahsillidir. Teknik açıdan üretimi hızlandırmak ve daha iyi iplik elde etmek için İtalyan bir mühendisle anlaşır. İlk zamanlar işler yolunda giderken birden iplik kopmaları sıklaşmaya başlar. Üretim düşer ve fabri-

kada sınırlar gerilir.

Hayat görüşleri birbirinden farklı iki patronun arasındaki anlaşmazlık işçilerin ücretlerine yansır. İşçiler, üretimin düşmesini ve ipliğin kopmasını İtalyan mühendise bağlarlar. Bu yalanın yayılmasında fabrikanın küçük ortağı Kadir Ağa’nın parmağı vardır. Kadir Ağa kurnazdır, İtalyan mühendise yol vermek ve fabrikada kendi borusunu öttürmek ister. İplik kolalarına zımpara tozu attırır. İpliklerin sürekli kopmasını ve işçilerin öfkesinin mühendise yönelmesini sağlamaya çalışır. Bazı işçiler iplik kopmalarının nedenini bulup uyarmalarına rağmen, Kadir Ağa’nın etrafındaki işbirlikçi Camgöz Sadık’ın kışkırtmalarıyla ok yaydan çıkar. Büyük patron İtalyan mühendisi linç etmek isteyen işçileri işten atar. Burada ise kentli kapitalist ile sonradan görme, biran önce zengin olma tutkusuna sahip taşralı kapitalist çatışması vardır. İşçiler ne yazık ki örgütsüz ve sınıf bilincine sahip olmadıkları için taşralı kapitalisti kendilerine yakın görür ve onun arkasından giderler.

İşten atılan işçiler açıklıkla yüz yüzedir artık. Hep bir umutla beklerler iplik tozuyla yüklü fabrikada tekrar çalışmayı. Gittikçe umutları kırılır. Büyük patronun şehirden işçi getirme kararı aldığı duyulur. İşçiler hep o günü düşünürler. Camgöz Sadık ve patron Kadir Ağa tarafından büyük bir oyuna getirilmiş olduklarını anlarlar. Büyük bir kin ve öfkeyle Camgöz Sadık’ın Deveci Çopur’un yardımıyla açtığı kahveye saldırarak yakıp yıkarlar, onu işsiz bırakırlar.

O yıllarda işçiler patronlar sınıfı karşısında deneyimsizdir. Örgütsüzdür. Çabuk aldanırlar, büyük bedeller öderler. Köyden kente, köylülükten işçiliğe geçiş sancılıdır. Bu sancı bugün de devam ediyor ve etkisini her alanda gösteriyor. Cemile, bir emekçi kadın olarak bu sancılara şahit olur, bu sancuları yaşar. Kahırlı bir yaşam sürerken dilinden Boşnakça halk türküleri dökülür. Bu türkü insanlığın hasretlerini, arzularını belirten nakışlarla işli bir türküdür. Emekçi kadınların ve işçilerin türküleri bugün de insanlığın hasretlerini ve arzularını anlatmaya devam ediyor. Büyüyen ve deneyim kazanan işçi sınıfı türkülerde dile getirdiği özlemlerini gerçeğe dönüştürmek üzere güç biriktiriyor. ■

Koroğlu

Dadaloğlu

Panço Villa

Robin Hood

Dilden Dile ve Nesilden Nesile Zulme Karşı Mücadele!

İnce Memed sadece bir roman karakteri midir? Türkülere, hikâyelere konu olan Koroğlu kimdir? Peki ya Kozanoğlu? Sepetçioğlu, Sandıkçı Şükrü, Koçero, Çakırcalı/Çakıcı, Gâvur İmam, Atçalı Kel Mehmet, Yörük Ali Efe, Demirci Mehmet Efe, Elbeylioğlu ya da başkaları... Kimdir bu insanlar? Bu isimler ister yaşamış kişiler isterse efsane kahramanları olsunlar, bu toprakların kültüründe, tarihinde derin izler bırakmışlardır. Hepsisi de egemenler için birer haydut, dağları arşınlayan, yol kesen, haraç toplayan birer eşkiya ya da düzen bozucudur. Emekçi ve yoksul halkın gözünde ise birer kahraman ve öç alıcıdır. Yoksul halk, kendilerine dokunmayan ve hatta kendilerini ağalara, paşalara karşı koruyup kollayan bu kahramanlara sahip çıkmış, onları ele vermemiştir. Hatta vurulduklarına, öldürüldüklerine inanmamış ve hatıralarını yaşatmaya çalışmıştır. Yoksul Anadolu insanı, asırlardır onlar hakkında özlem ve gurur dolu türküler yakmış, hikâyeler ve destanlar düzmüştür. Ve onları dilden dile, nesilden nesile anlatarak yaşatmıştır.

Meselâ Koroğlu destanı... Rivayet edilir ki; Bolu Beyi gaddarlığı ile ün yapmış bir bey oğlu beydir. O kadar gaddardır ki, usta seyisi Yusuf'un gözlerine, sırf şanına yakışan bir at bulamadığı için mil çeker. Bu nedenle kör olur seyis Yusuf... Yusuf'un oğlu Ruşen Ali, unutamaz babasına yapılan bu gaddarlığı ve intikam almak ister. Babasının Bolu Beyi'ne bulduğu kır atı alıp dağların yolunu tutar. Sadece kendi intikamını almak değildir Ruşen Ali'nin amacı. O, tüm zalimlerden hesap sormak ve tüm mazlumların intikamını almak için kılıç kuşanmıştır. Zenginden alır, fakire dağıtır. Bezirgânlara karşı yürüttüğü her savaştan galip çıkar. Halk arasında yiğitliğiyle, adaletiyle nam salar ve Koroğlu diye anılır. Anadolu'ya sığmaz, namı Acem eline kadar ulaşır...

"Koroğlu'yum kayaları yararım/Halkın kılıcıyım hakkı ararım/Şahtan, padişahın hesap sorarım/Uykudan uyanan katılır bana"

Türkülerin, ağıtların ve destanların bize ışık tutan bir öyküsü vardır. Yaşadığımız topraklar yani Anadolu, asırlardır dört bir tarafında zulme karşı mücadelenin verildiği bir isyan yurdudur. Asırlar boyunca süren zorbalığa, sömürüye, baskıya, ağır vergilere, uzun süren askerlik ve

savaşlara karşı insanlar hep öfke duymuşlar. Yeri gelmiş isyan etmişler yeri gelmiş "isyancıya", "eşkiyaya" methiyeler düzmüş ve onu sahiplenmişler. Bunu destanlarla, efsanelerle, türkülerle ifade etmiş ve gelecek kuşaklara aktarmaya çalışmışlar. Sonuçta tüm bunlar, eski dönemlerde, ezilen ve sömürülen insanların hafızası ama aynı zamanda baskı ve sömürüye başkaldırmalarının ifadesi olmuştur.

Egemenler tarihi çarpıtarak, eğip bükerek anlatırlar, yazarlar. Koroğlu Destanı gibi onlarca yıldır anlatılan Anadolu destanları, kimi efsaneler, ağıtlar, türküler gerçektir. Tarihin şiirsel anlatımdırlar. Üstelik sadece yoksul Anadolu insanı değil, dünyanın tüm sömürülen emekçilerinin hafızası böyle destanlarla, efsanelerle, ezgilerle bezelidir. Meselâ yoksul Anadolu insanı için Koroğlu ne ifade ediyorsa Robin Hood da bir İngiliz emekçisi için aynı şeyi ifade eder. Panço Villa, Salvatore Giuliano, Brezilyalı Lampiao, Panayot Hitov ve yüzlerce de aynı şekilde dünyanın başka ülkelerinin ezilenlerinin, yoksullarının hafızasına aynı şekilde kazınmıştır. İnsanlık hiçbir zaman baskıya, sömürüye ve zulme topyekûn boyun eğmemiştir. Tüm bu anlatımlar, ezilen ve sömürülen insanlığın başkaldırısının destanlaşmış ifadesidir. Bunlar geçmişten bugüne insanlığın ortak hafızasıdır aslında ve bize bir şeyler anlatır: Zalimlerin düzeninin kabul görmediğini ve zalimlere karşı sürüp giden isyanların olduğunu, bu isyanların meşru sayıldığını!

Zalimlerin, sömürücülerin, bezirgânların saltanat sürdüğü bir dünyada yaşıyoruz. Baskı, zulüm ve sömürü dünya işçilerinin ayrılmaz bir parçası durumunda. Dünyanın her yanından acı yakarışlar, bitip tükenmez feriyatlar yükseliyor. Bugünün sömürücü beyleri de aynı geçmişte olduğu gibi işçilere, emekçilere, ezilenlere kan kusturuyorlar. Fakat bu durum işçilerin alın yazısı değildir! Beyler düzeni yıkılabilir ve sömürü, baskı, zulüm son bulabilir. Eğer işçiler kendi çıkarları temelinde birleşir ve güçlerinin farkına varırlarsa, tüm dünyayı değiştirebilirler. Yeter ki mücadelede bir adım öne çıkalım. Koroğlu'nun torunları olarak, işçi sınıfı olarak bey oğlu beylere karşı mücadeleye girişelim. İnsanlık buna, çatlamış toprağın suya muhtaç oluşu gibi muhtaç! ■

Kaç Vakte Kadar?

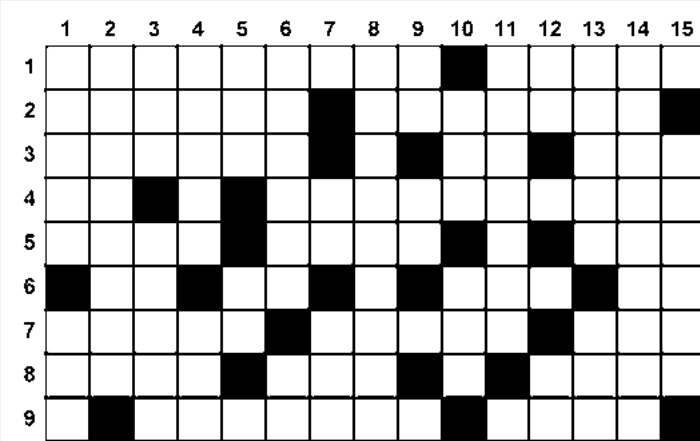
Bir çift göz boşluğa takılıp kaldı mı,
derler "bir gelen olacak"
Mutlak vardır bir gelen ve gelir
gelir çalar kapıyı birden bire
bir şey oturur yüreğine
Kapının yanında asılı ceketin cebi
huzursuzlanır
duyulur bir telefon sesi acı acı...
"Ateş düştüğü yeri yakar" derler
Kim bilir senin sıran kaçınıcı?
Yok çok değil, üç yıl mı desem, üç ay mı?
üç hafta mı desem, üç gün mü?
yani belki tez vakte kadar...
Daha çocukluk sıralarında
minik ellerinin falında çıktıydı, o ince
çizgilerde,
kırık bir köprü, fal taşı gibi büyüttü
gözleri
kırık bir köprüye benzeyen çizgiler
ancak korkunç bir geleceğin alameti
olabilirdi...
Çok değil, az evvel 21 bakla düştü
beyaz bir örtü üstüne
"Eyvah ki ne eyvah" dedi birisi
Siyah taş ve bir siyah düğme
yaklaştı baklacık bunlara
Anla ki kötü bir haber yolda, sancılı bir
burukluk kapında.
Çok değil az ötede bir ev, eski bir ev,
Üstünde sıcak bardak izleri kahverengi

masanın
halka halka sıcak bardak izleri.
Bir de beyaz bir tebeşir,
gelişi güzel çizilmiş bir çemberin beyaz
izleri.
Bir avuçta iki zar şıkırdadı
düştü çemberin içine...
Penc-ü se geldi biri, dü şeş ile devam etti
toplam üç atış.
sayılar toplandı heyecanla geleceği
anlayabilmek için...
Tıpkı bir fincan kahve dibinde
yahut bir bardak suda görüldüğü
gibiydi.
Geçici mutluluklar, tez gelen düşler ve bir
parça hoş muhabbet idi.
Fakat her daim gözyaşı yoldaydı, dert tasa
pusuda...
Kimi işsizlik karasıyla gelirdi, soğuk bir
açlıkla,
Kimi incecik damarlarından sızan
sıcak bir ıstırap
kırık bir diş, solgun yüzündeki
renk cümbüşüyle...
Kimi tüm acıların birleşimiyle gelirdi
Bir ananın içinde büyüttüğü kadife
teninden gül kokusu,
bal bakımından arda kalanla,
gelirdi pespaye ellerin daha doğarken
diktığı yakasız mintan içinde
gelirdi gözünün görebildiği en acı

beyaz içinde!
Bugün gelirdi, yarın gelirdi ama
eni sonu gelirdi kaçırsız...
Ateş düştüğü yeri yakardı yakmasına ama
yanma sırası hep başkasına mı gelirdi?
yoksa aynadan sana bakan mı
sıradaki?
Değil mi ki bu hile öyle sürüp gidiyor,
Bir fal açılıyor, bir kısmet kapanıyor,
bir kapı açılıyor, bir göz değişiyor, bir
şans balığı...
bir at görünüyör, bir murat.
Değil mi ki aynı an kıyametler kopuyor
feryatlar yükseliyor
ateşin dağıldığı yüreklerde...
Ne ki ah edersin be kardeşim?
Bir değil bin ayna kırılma ne fayda!
Bitmez bu illet, bu şarlatanlar
toprağında.
Bilmem telve gözlemesini, bakla
dermesini, zar tutmasını
Fakat bilirim elbet insanın efsunlu
uykusundan uyanacağını
ve öğrendim uyanınca ne olacağını...
Bilirim bir yol var, gerçek bir yol!
Bu keşmekeş bulutları dağıtacak bir yol
Bilmem çok mu uzundur?
Bilirim, ayaklar aşınacak.
Bilmem kaç vakte aşılır
Bilirim mutlak aşılacak!

■ Başak Güler

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Demokratik hak ve özgürlüklerin baskı altında tutulduğu, bütün yetkilerin elde toplandığı, demokratik olmayan rejim. Fizikte bir tür temel parçacık ve maddenin temel bileşenlerinden biri.
2. Rafı, taşınabilir, küçük dolap. "... Babu'ya Mektuplar (Nazım Hikmet'in İtalya'da faşizmi anlattığı şiir).
3. İstemeyerek yapılan. Kemiklerin toparlak ucu. Değnek.
4. İlave. Faizin katılmasıyla paranın çoğalması.
5. Baskıda renklerin yerine oturmasını sağlayan kılavuz işaretler. Sosyal medyada insanları tahrik etmek için mesajlar yazan kişi. Kişinin geçmişte yaşamış olan büyüklüğü.
6. Utanma, utanç duyma. Müzikte bir nota. Küçük gemi. Hem kelimesinin ses-

sizleri.

7. İsimler. Bor asidi ile bir oksidin birleşmesinden oluşan tuz. Birleşik Arap Emirlikleri'nin kısaltması.
8. İkiyüzlülük. Sarıya çalan açık kahverengi. Bir mal veya paranın, belirli bir süre içinde emek verilmeden sağladığı gelir.
9. Renssiz, keskin kokulu asitler. Atların boyunlarının üst tarafı boyunca uzanan uzun kıllar.

Yukardan Aşağıya

1. Yakıt olarak kullanılan kurutulmuş sığır dışkısı. Bir işi yapabilme gücü, kudret.
2. Hükümdarın bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi.
3. Bir tür çalgı. O yere, o yöne.
4. Haber toplama, yayma ve üyelerine dağıtma işiyle uğraşan kuruluş. Daire, çember.
5. Arnautluk'un para birimi. Farsça ve Kürtçede üç.
6. Elek ve kalbur üzerinde kalan iri taneler. Bizmut elementinin simgesi.
7. Rütbesiz asker. Sırtın alt bölgesi.
8. Köken bilimi.
9. Eski Mısır'da güneş tanrısı. Kanın rengi.
10. Tiyatro veya sinemada bir oyuncunun oynadığı ya da yaşadığı kişilik. En kalın erkek sesi.
11. Gemilerde yolcuların hizmetine bakan görevli.
12. Öğütülmüş tahıl. Müzikte bir nota.
13. Tayin. Arının ürettiği besin maddesi.
14. Gözlem evi.
15. Başarısızlık.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	D	E	M	O	K	R	A	S	I						
2	M	E	B	L	A	Ğ	S	E	R	A	M	I			
3	S	E	R	A	P	R	E	L	I	N	E	R			
4	O	K	T	A	V	A	R	A	Ç						
5	M	L	A	Y	A	Z	F	I	L	A	N	A			
6	A	I	T	E	H	M	A	İ	Ş	A	V				
7	L	A	M												
8	P	I	K												
9	İ	K	A	M	E	R	E	N	D	E	T	İ			

İşçilerin Sordukları/61

Sendikaya Üye Olmak Suç Değildir!

Türkiye’de işçilerin sendikalaşma oranları son derece düşüktür. Bu sayı Çalışma Bakanlığının verilerine göre 1 milyon 714 bin civarındadır. Ancak toplu iş sözleşmesinden yararlanabilen sendikalı işçi sayısı bu rakamın çok altındadır. Hem yasal hem de fiili engellerle işçilerin sendikalı olması zorlaştırılmaktadır. Bin bir zorlukla sendikaya üye olan işçiler ya işten atılmakta ya da yıllar süren mahkemelerle karşı karşıya kalmaktadır. Son olarak Gebze Organize Sanayi Bölgesinde üretim yapan Flormar’da çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler, Petrol-İş’e üye oldukları için işten atıldılar. Oysa İş Kanunu ve Sendikalar Kanununa göre hiçbir işçi sendikaya üye olduğu için işten atılamaz. Sendikaya üye olan işçilerin istifaya zorlanması, sendikalı olduğu gerekçesiyle işten atılması suçtur.

Yasalarda sendikaya üyelik hakkı nasıl yer almaktadır?

Anayasa’nın 51. maddesi sendikaya üyelik hakkını içermektedir. Bu maddeye göre “Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.” Demek ki bir işçinin sendikaya üye olmak için önceden patronundan, amirinden veya herhangi bir kişiden izin almasına gerek yoktur. İşçiler kendi ortak çıkarları gereği son derece haklarını kullanarak sendikaya üye olabilirler.

6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu da işçilerin sendikaya üye olmasını yasal bir hak olarak güvence altına almıştır. 17. maddede “15 yaşını dolduran ve bu kanun hükümlerine göre işçi sayılanlar, sendikaya üye olabilir. Sendikaya üye olmak serbesttir. Hiç kimse sendikaya üye olmaya ve olmamaya zorlanamaz” denilmektedir. 4857 Sayılı İş Kanununun 18. Maddesi; bir işçi “sendika üyeliği veya çalışma saatleri dışında veya işverenin rızası ile çalışma saatleri içinde sendikal faaliyetlere katılmak”, “işyeri sendika temsilciliği yapmak” nedeniyle işten atılamaz.

Tekrar belirtirsek sendikaya üye olmak, sendikal faaliyetlere katılmak bütün işçiler için temel bir haktır. Fakat patronlar kanunları yok sayıp bu hakkını kullanan işçileri ya sendikadan istifa etmeye zorlamakta ya da işten atmaktadır. Baskı ve hile ile işçileri işten atarak işçilerin sendikalı, örgütlü olmasının yani haklarını hep beraber

aramasının önüne geçmeye çalışmaktadır.

Sendikalı oldukları için işten atılan işçilerin yasal hakları nelerdir?

Hakkını arayan, ücret ve çalışma koşullarını iyileştirmek isteyen işçiler sendikalaştıklarında, sendikal faaliyetlere, grev ve eylemlere katıldıklarında patronlar tarafından cezalandırılıyor, yıldırılmak isteniyor. İşten atma saldırısıyla karşı karşıya kalıyor.

Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 25. maddesi sendikaya üye olduğu veya sendikal faaliyete katıldığı için işten atılmayı yasaklamakta ve bu suçu işleyen patronları tazminata mahkûm etmektedir. Sendikal bir nedenle iş sözleşmesinin feshi halinde işçi 4857 sayılı Kanunun 18, 20 ve 21. madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş mahkemesi sendikal nedenlerle

işten atılan işçilere bir yıllık ücret tutarından az olmamak üzere sendikal tazminat ödenmesine hükmeder. Bu konuda çok sayıda mahkeme kararı işçiler lehine sonuçlanmıştır. Yani, sendikaya üye olduğu için işten atılan bir işçi önce arabulucuya ve sonra iş mahkemelerine başvurma hakkına sahiptir. Bu mahkemelerde işe iade ve sendikal tazminat hakkı elde etmektedir.

Sendikaya üye olan işçiler işten atıldıkları için direnişe geçtiklerindeyse uğradıkları haksızlığı duyuracak, sendikalardan, derneklerden ve işçi örgütlerinden destek ve dayanışma görecektir. Ailelerin desteği, sendikaların haksız yere işten atılan işçilerle ortak dayanışma eylemleri yapması işçilerin gücüne güç katacaktır. Bu nedenle sendikaya üye olan işçiler işten atıldıklarında da büyük bir güce sahiptirler. Yeter ki kendilerine ve haklı mücahedelelerine güvenmekte hiçbir tereddüt göstermesinler. ■

Sorun Vicdansız Patron mu, Sömürü Düzeni mi?

Milyonlarca işçinin aklına şu tür sorular hep takılmıştır: “O kadar zengin olan patronlar neden işçiden üç kuruş parayı esirgerler? Onca parayı, malı, mülkü mezara götürecek halleri yok ya! Her yıl milyonlarca lira kâr yapan şirketler, elde ettikleri kârların küçük bir kısmını işçileriyle paylaşıp, işçileri tonla sıkıntıdan kurtarsalar ne olurdu yani!”

Bu sorulara üretilen yanıtlar, hep patronun ya da şirket ortaklarının huyundan suyundan söz edilen sohbetlerle devam eder. İşçiler patronların ne ölçüde cimri ya da bonkör, ne kadar vicdanlı ya da vicdansız olduğuna dair gözlemlerini dedikodu tadında paylaşırlar. Ancak şu soru bir türlü yanıtlanmaz: **Patronlar, işçilerin emeğini sömürerek o kadar zengin hale gelmelerine rağmen, neden işçilerin ücretlerini yükseltmekten hep kaçınırlar?**

Soru basit gibi görünse de yanıtı o kadar basit değil. Bu sorunun yanıtı aslında bu dünyanın düzenini anlamının da en önemli anahtarıdır. Diyelim ki 20 bin lira paranız var. Bu durumda ne yapardınız? Pek çok işçinin cevabının şöyle olacağı açık: “Borçlarımı kapatır rahat ederdim”, “evin eksiklerini alırdım”, “bu işten ayrılır, iyi bir işe girene kadar tatil yapardım” vb...

Peki ya 20 bin değil de 20 milyon lira, yani başlangıçta zikrettiğimiz 20 bin liranın bin katı bir paranız olsaydı ne yapardınız? İşte tam bu noktada çok ilginç bir durum ortaya çıkıyor. Bir kişi 20 bin liraya sahip olunca 20 bin lira ile istediğini yapabiliyor. Ancak aynı kişinin 20 milyon lirası olunca işler değişiyor. Kişi, 20 milyon liranın sahibi gibi gözüke de, gerçekte 20 milyon lira “kişiye sahip oluyor”. 20 bin lirayı dilediğince harcayabilirsin ama 20 milyon lirayı dilediğince harcayamazsın!

Şöyle ki, 20 milyon lira paranız varsa, ne yapacağınızı dair yanıtlarınız derhal değişmek zorundadır. Bundan böyle bu parayı korumak ve arttırmak öncelikli kaygınız haline gelecektir. Yani yatırım yapmak bir zorunluluk olarak karşınıza çıkacaktır. Peki, nereye yatırım yapacaksınız? İster çok sayıda bina yaptırıp sat; ister şirket kurup ticaret yap, ister bir imalathane kurup birilerini işe alarak üretim yap... Her halükârda bu parayla yatırım yapmak, yani bu parayı sermaye haline getirmek zorunda kalacaksınız. Artık bu sermayeyi daha da arttırmak öncelikli kaygın, hatta yaşama sebebin haline gelecektir. Yani sermaye

sana sahip olacak. Sermayeyi büyütme için gece gündüz çalıştıracaksın.

Sermaye, sahibine çeşitli ayrıcalıklar sunacaktır elbette. Lüks konut, lüks araba, statü, “saygınlık”, güç vb... Ancak sahibi de o sermayeyi daha fazla büyütmeyle yüz yüze, o sermayenin hizmetkârı ve bekçisine dönüşecektir. Dini, imanı, vicdanı, değer yargıları kalmayacaktır. Hepsi de sermayenin çıkarına hizmet edecek biçimde dönüşüme uğrayacaktır. Örneğin Soma’da kömür madeninde 301 işçi öldükten sonra maden sahibinin oğlu şöyle demişti: “Asıl mağdur biziz; kaza yüzünden çok para kaybettik.”

Sermaye aslında birikmiş emekten başka bir şey değildir. Bu birikmiş emek, elbette patronların emeği değil, **işçilerin karşılığı ödenmemiş emeğidir**. Sermaye işçilerin sömürüsüyle büyür. Kapitalizm, kapitalin, yani sermayenin egemen olduğu düzenin adıdır. Kapitalist diye adlandırılan patronlar ise sermayenin “kişileşmiş” halidirler. Patronlar sahip oldukları sermayeyi arttırmaya çalışmakla hem sermayeye hizmet eder, hem de sermayedar olmanın ayrıcalıklarını yaşarlar. **Kapitalistler sermayenin büyümesini hedefler, işçilerin refahını değil**. Sermaye için önemli olan insan değil kârdır. Düzen yanlısı politikacılar patronlarla iç içedir, işçilerle değil. Savaşlar bile rakip sermayelerin çıkar kavgalarından çıkar. Her kapitalist daha fazla üretmek, daha fazla satmak ve kâr etmek ister. Rekabet edemedikleri takdirde batarlar. Bu nedenle hiçbir patron vicdana gelip “şu kadar parayı da işçilerle paylaşayım” demez. “En iyi patron” bile işçileri sömürmek zorundadır. Meselâ Ali Koç gibi patronlar bazen kapitalist sistemden şikâyet ederler ama kendilerine ayrıcalıklar sunan bu sistemden vazgeçemezler.

Baştaki soruya dönersek, sorun patronların iyi veya kötü, vicdanlı ya da vicdansız olması değildir. Sorun kapitalist sömürü düzenidir. Patronları vicdansız ve para düşkünü yapan da bu sistemdir. Biz işçiler bir taraftan haklarımız için mücadele ederken, diğer taraftan bu sömürü düzeninin yıkılması için mücadele etmeliyiz. **Birlikte üreten işçiler neden birlikte yönetemesin?** Fabrikaları, işletmeleri hatta ülkeleri işçilerin, emekçilerin kurduğu meclisler yönettiği zaman; sömürünün, savaşların ve krizlerin olmadığı çok daha güzel bir dünyaya kavuşacağız. ■